

“Lukt het om
vragen en aanbod
te matchen,
dan zie je
direct dat de
sportparticipatie
explosief
toeneemt”

Rita van Driel over de emancipatie van
de gehandicaptensport EDWARD SWIER

“Lukt het om vraag en aanbod te matchen, dan zie je direct dat de sportparticipatie explosief toeneemt”

Sport en bewegen, dat is iets voor iedereen. Maar de sportparticipatie van mensen met een beperking blijft, om meerdere redenen, achter. Het is dan ook zaak nog beter passend sport- en beweegaanbod voor deze specifieke doelgroep te realiseren. Bovendien moeten, door een landelijk dekkende structuur op te zetten, vraag en aanbod in de toekomst beter op elkaar aansluiten. Programmamanager Rita van Driel licht, met een blik op heden én verleden, de acties, plannen en bedoelingen van Grenzeloos actief toe.

“Er is veel geïnvesteerd in het creëren van aanbod. Maar we moeten investeren in structuur”

8 jaar geleden werd ze bij NOC*NSF binnengehaald vanwege haar expertise op het gebied van de gehandicaptensport. En vanaf 2014 zette ze zich in voor het

programma Sport en Bewegen in de Buurt (SBB). Dat Rita van Driel zich sinds vorig jaar weer volledig inspannt voor Grenzeloos actief is niet meer dan logisch. “Hierbij komt eigenlijk alles samen.”

Als programmamanager zit Van Driel geregeld om de tafel met een stuurgroep, waarin naast NOC*NSF ook de Vereniging Sport en Gemeenten, Kenniscentrum Sport, Sportkracht12 en MEE NL vertegenwoordigd zijn. Samen met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het RIVM werken zij aan realisatie van het doel. Eind 2018 moet er een landelijk dekkende structuur van 43 regionale samenwerkingsverbanden staan. Deze dient daarna zelfstandig gecontinueerd te kunnen worden. De opzet is vraag en aanbod beter op elkaar aan te laten sluiten en het sport- en beweegaanbod te versterken.

“Het SBB-programma loopt inmiddels vier jaar. Sinds 1 juli 2015 is daar Grenzeloos actief aan gekoppeld, omdat we met z'n

allen constateerden dat mensen met een beperking onvoldoende profiteerden van het SBB-aanbod. Er was een extra inspanning nodig, een verdiepingsslag. Minister Edith Schippers heeft dat ook gezien en heeft voor Grenzeloos actief een aanvullend budget vrijgemaakt.”

Ontwikkeling per regio

Vanuit Grenzeloos actief hebben we dit magazine ontwikkeld om lezers te inspireren en informeren. Om een landelijk dekkende en goed werkende structuur neer te zetten zijn er binnen het programma vier pijlers opgesteld. Meer aandacht voor mensen met een beperking binnen het programma Sport en Bewegen in de Buurt is daar één van.

Van Driel: “Binnen SBB werden vooral grotere projecten ontwikkeld die meer opleverden en waar meer mensen aan meededen. Specifieke projecten voor onze doelgroep vonden geen plek. Nu zijn meer kaders geschapen waarmee bijvoorbeeld een aanvraag van een Sportimpuls een grotere kans maakt om te worden toegekend. Ook de inzet van buurtsportcoaches is meer gericht op sporters met een beperking. Dat moet ervoor zorgen dat de doelgroep ook meer kans krijgt om te participeren.”

Ook wordt veel aandacht besteed aan vergroting van kennis over de doelgroep. Uitbreiding van 'feiten en cijfers' speelt een cruciale rol in het beter doorgronden van de behoeften én de belemmeringen van mensen met specifieke beperkingen. "Er is heel veel informatie, maar daar kun je als niet-wetenschapper vaak lastig mee overweg. Informatie dient praktisch toepasbaar te zijn. We hebben nu middelen om vragen uit de praktijk te kunnen beantwoorden."

Het opzetten van regionale samenwerkingsverbanden én het versterken van de sport- en beweegaanbieders vormen de

twee belangrijkste pijlers. Van Driel: "Er is al veel geïnvesteerd in het aanbod, maar op basis van vragen uit de doelgroep zou per regio nog wel het nodige ontwikkeld moeten en kunnen worden. Daar zijn ook middelen voor. Het dient vraaggericht te zijn, afgestemd op de doelgroep. Daarom ook is het belangrijk binnen een regio samen te werken, vaak aangestuurd door een persoon die daar de regie heeft. Zodat clubs en projecten elkaar niet kanneliseren en zodat ook het advies van sportbonden gevolgd wordt. Het is ook zaak dat lokaal de verbinding met buurtsportcoaches op gang komt óf verbeterd

wordt, net als deskundigheidsbevordering van buurtsportcoaches specifiek rondom mensen met een beperking."

Organisatorische Integratie

Het doel van GrenzeLoos actief is helder. Van Driel: "Er moet meer structuur komen. Ongeveer tien procent van de bevolking heeft een beperking. Dat is een grote groep. Maar tegelijkertijd zijn het vooral heel veel kleine groepjes mensen. En hoe zorg je dat er voor al die verschillende groepen aanbod is dat aansluit en ook nog vindbaar is? Dat gaat niet vanzelf. Daar moet je een handje bij helpen, daar is

structuur voor nodig. In dit magazine staan diverse voorbeelden van organisaties, instanties en clubs die weten hoe het zit, die erin geslaagd zijn vraag en aanbod te matchen. Lukt dat, dan zie je namelijk direct dat de sportparticipatie explosief toeneemt.”

Van Driel neemt ons mee in de geschiedenis van de gehandicaptensport om te schetsen waar we nu staan én in kaart te brengen wat er nog nodig is. “Van oudsher, we hebben het over vijftig, zestig jaar terug, is de gehandicaptensport georganiseerd vanuit de doelgroepen zelf. Er was een sportorganisatie voor blinden, voor verstandelijk gehandicapten, voor iedere beperking afzonderlijk. Allemaal verschillende organisaties, met hun eigen verenigingen. Tot er een beweging op gang kwam dat samen meer te organiseren viel. Uiteindelijk is rond de Paralympische Spelen van 2000 in Sydney het idee ontstaan dat we niet alleen in de maatschappij voor een integratie moesten staan, maar dus ook in de sport.”

Dat jarenlange proces werd grotendeels in 2008 afgerond. NOC*NSF nam de verantwoordelijkheid over van Gehandicaptensport Nederland. Liefst 44 sportbonden hadden inmiddels ook de verantwoordelijkheid voor het aanbod voor mensen met een beperking binnen hun tak van sport. “Dat heeft heel veel impact gehad. En dat proces was ook feitelijk in 2008 nog lang niet afgehandeld. Ja, het technische proces, de Organisatorische Integratie, was geregeld. Maar het doorontwikkelen van de sport begon toen pas.”

Al snel bleek dat de sportbonden het nog niet zo makkelijk vonden om meer mensen aan hun sport te binden. “Het faciliteren van de topsporters met een beperking was voor de meeste bonden niet zo moeilijk. Men wist wel ongeveer wat men moest doen om medailles te halen, dat was voor de mensen met een beperking niet anders. Het accent lag daardoor ook niet langer op de beperking, de sport stond centraal. Maar om meer mensen aan het sporten te krijgen, de breedtesport te bedienen, dat bleek echt een stuk lastiger.”

Van Driel kan zich die tijd nog goed herinneren. “We ontdekten al snel dat het groot-

“Mijn droombeeld? Dat iedereen weet waar je terecht kunt voor een overzicht van het aanbod”

ste probleem was om deelnemers voor je aanbod te vinden. Potentiële beoefenaars hadden bovendien moeite een sport te vinden die bij hun mogelijkheden paste en daarna ook nog eens de club te vinden waar ze die sport konden beoefenen.”

Maatwerktraject

Tussen 2008 en 2012 is daarom, met middelen van VWS en inspanningen van NOC*NSF, volop ingezet op het versterken van het sportaanbod, bij de bonden. Van Driel: “Ik heb met menig bond één op één gezeten om gezamenlijk te kijken welke stappen gezet moesten worden. De problemen waren heel divers. Bij het korfbal speelden in de G-competitie bijvoorbeeld jong en oud door elkaar. Rolstoelbasketbal had geen doorstroming omdat een jeugdcompetitie ontbrak. En voor zitvolleybal was er een zeer gedegen trainersopleiding van twintig zaterdagen, waar niemand zich voor inschreef. Het waren stuk voor stuk complexe vraagstukken, waar we met elkaar aan gewerkt hebben.”

Liefst 25 bonden kenden een maatwerktraject, met als opzet meer sporters met een beperking aan het bewegen te krijgen. Daarnaast was er budget voor sportstimuleringsprogramma's vanuit het speciaal onderwijs, revalidatiecentra en zorginstellingen voor mensen met een verstandelijke beperking. De meeste mensen met een beperking zijn echter niet te bereiken via deze zogenoemde 'vindplaatsen'. Zij wo-

nen of werken zelfstandig of nemen deel aan het regulier onderwijs.

“Kijk je naar de cijfers, dan zie je dat de sportdeelname van mensen met een beperking heel erg achterblijft bij die van sporters zonder beperking. Voor mensen met een verstandelijke beperking, een doelgroep van zo'n 145.000 mensen, is er sinds jaar en dag veel aanbod. De participatie uit die groep is dan ook groot. Maar met name voor volwassen mensen met een lichamelijke beperking, motorisch, visueel of auditief bijvoorbeeld, blijft dat percentage heel erg achter.”

De hoop dat in 2012, bij afloop van het VWS-programma, een en ander geborgd zou zijn bleek te voorbarig. “Er is veel geïnvesteerd in het creëren van aanbod. Maar we moeten investeren in structuur. We moeten de mensen helpen met zoeken. En zorgen dat we de potentiële sporters zelf kunnen vinden, maar ook dat zij ons kunnen vinden!”

Daarom is er nu voor gekozen om op een landelijk dekkende structuur in te zetten. De in de stuurgroep vertegenwoordigde uitvoeringspartijen zetten zich ervoor in dat na 2018 mensen met een beperking die willen sporten of bewegen passend en toegankelijk aanbod in de buurt kunnen vinden.

Van Driel: “We proberen lering te trekken uit de ervaringen van een aantal voorbeeldprojecten.” Eén daarvan is Uniek Sporten, gestart in de regio Arnhem en Nijmegen. De coördinatoren aangepast sporten van dit goedlopende sportloket werken intensief samen met regionale en landelijke partijen: overheid, zorg, speciaal onderwijs, sportorganisaties. Dit leidde tot een stijging van de sportparticipatie van deze groep van tien procent. “Het begon met een ambitieuze wethouder in Arnhem die sportaanbod wilde creëren voor de mensen met een beperking in de diverse instellingen die de gemeente telde. Zij zocht contact met NOC*NSF. Van het een kwam het ander. “Al snel werd duidelijk dat je zoiets niet plaatselijk moet willen regelen. Want hoe moet het dan met de mensen die in Arnhem revalideren, maar in Velp wonen? Mogen die

daarna dan geen gebruik meer maken van de faciliteiten? En hoe moet je omgaan met de korfbalvereniging in Oosterbeek die een mooi sportaanbod heeft? Daar moet een korfballer uit Arnhem toch ook naartoe kunnen? Een regionale werkwijze was de oplossing, daar hebben we draagvlak voor gecreëerd.”

Droombeeld

Van Driel noemt ook graag het Sport op Maat-programma zoals dat in Rotterdam is ontwikkeld. Ze was er, vanaf de beginnendagen, zelf bij betrokken. Met een lijst ontdekte ze zelf hoe het met het sportaanbod in haar omgeving was gesteld. De zin “Ik ben Rita, ik zit in een rolstoel en wil graag sporten” zorgde voor een lange stilte aan de andere kant van de lijn. “Het was ontzettend, na die stilte kreeg ik de vraag of ik nog eens terug kon bellen. Uiteindelijk werd ik doorverwezen naar iemand van sport en recreatie, maar ook hij had geen idee. Aangepast sporten, zou dat misschien iets zijn, zei hij na enig zoekwerk. Daarna kwam hij met een naam en een nummer.” Na die ervaring deed Van Driel haar verhaal. “Wat bleek: ze waren in Rotterdam zelf niet met het vraagstuk bezig, hoe ze een en ander nu toch moesten coördineren.”

Prompt werd Van Driel uitgenodigd voor een strategiegroep. “Dat was heel interessant. Het gaf me een goed inzicht in hoe complex het is om – in een situatie waarin niemand van de ander weet wat hij precies doet – een netwerkorganisatie te creëren. Je wilt dat zo veel mogelijk partijen meedoen, maar ook dat de vaart erin blijft.” Het resultaat mag er zijn. “Er staat een structuur waarin iedereen weet waar hij terecht kan, een voorbeeld voor anderen.”

“Toen het projectgeld op was, klopte men bij mij aan met de vraag of NOC*NSF geen potje had voor zoiets. Daarop heb ik gezegd de resultaten van het project eens aan de eigen wethouder te tonen. Daar had men aanvankelijk niet over nagedacht. Vervolgens was het geen discussie meer, het bleek goed voor de bewoners.” Inmiddels heeft Rotterdam een netwerkstructuur met een coördinator, met daarnaast

“Als stip aan de horizon zie ik dat over heel Nederland projecten zoals in Rotterdam en Arnhem worden uitgerold”

zes sportconsulenten. Paradoxaal genoeg wordt de wachtlijst voor sportbemiddeling alleen maar langer, vanwege het grote succes. “Dan weet je direct hoe hard zo’n loket nodig is. Het is geen onwil, maar heel veel mensen weten niet hoe de gehandicapten sport georganiseerd is. Het helpt als iemand je kan begeleiden. Iedereen wil zich gesteund en gestimuleerd voelen door zijn omgeving.”

“Mijn droombeeld? Dat iedereen – of je nu een beperking hebt, huisarts bent of op een school werkt – weet waar je terecht kunt voor een overzicht van het aanbod. En dat je verder geholpen wordt als je moeilijk de

weg kunt vinden. We werken aan één database, eerst voor het complete overzicht per regio en uiteindelijk voor het hele land. Als stip aan de horizon zie ik bovendien dat over heel Nederland projecten zoals in Rotterdam en Arnhem worden uitgerold. En dat ze idealiter allemaal één en dezelfde naam krijgen. Uniek Sporten bijvoorbeeld.” Voor de komende jaren is er sowieso veel werk aan de winkel. Het vormen van 43 samenwerkingsverbanden is in volle gang. “De 43 Wmo-regio’s zijn leidend, dat is de meest logische keuze. We willen in elke regio een coördinator, die ervoor zorgt dat een en ander voor de toekomst geborgd is.” Het blijft hoe dan ook maatwerk. “Zo ziet men in Zuid-Limburg meer heil in drie sub-regio’s, omdat men denkt dat het dan beter werkt.”

Telkens liggen de accenten anders, per regio en gemeente is de situatie verschillend. Maar ze kunnen allemaal van elkaar leren. En samen vormen ze de structuur die Nederland nu nog ontbeert. “Er is geen gemeente die zegt: ‘We doen niks.’ Maar vrijwel elke gemeente kan wel hulp gebruiken bij het aanbrengen van structuur. We moeten de boel aanjagen, met een klein beetje subsidiegeld wat beginnen en zorgen dat ze over twee jaar zeggen: ‘We snappen het, fijn dat jullie geholpen hebben. We zullen het nu in ons beleid verankeren.’”

De 5 partners

In Grenzeloos actief werken vijf partijen samen. Hoe zien zij hun rol in het programma, welke doelstellingen streven zij na?

1)

“De kennis van de doelgroep moet worden vergroot. En beter ontsloten”

Willemijn Baken, directeur Kenniscentrum Sport

“In 2014 heeft het Ministerie van VWS uitgesproken het wenselijk te achten het kennisaanbod over sport in Nederland te bundelen. Kenniscentrum Sport, waarin alle kennistaken op sportgebied zo veel mogelijk zijn samengekomen, was op 1 januari 2016 een feit. Ook het kennisportaal ‘Allesoversport.nl’ is sinds begin 2016 beschikbaar.”

“De kennisfuncties van de Stichting Onbeperkt Sportief, samen met NISB en Topsport Topics, zijn ondergebracht in Kenniscentrum Sport. Beschikbare kennis is nu beter op kwaliteit te beoordelen en beter bereikbaar. De dienstverlening aan afnemers in het veld is zodoende ook verbeterd. Gebruikers van het loket zijn zowel professionals als het publiek.”

“Om de aandacht voor gehandicaptensport te borgen bouwt het Kenniscentrum Sport blijvend aan expertise op dit thema en is de implementatie van stimuleringsprogramma’s voor mensen met een beperking belegd bij Stichting Special Heroes Nederland.”

“Het sport- en beweegbeleid

‘Grenzeloos actief’ is opgezet om een landelijk dekkende structuur en passend sport- en beweegaanbod te creëren, waarbij iedereen in Nederland met een beperking de mogelijkheid heeft om te sporten en bewegen. Kenniscentrum Sport coördineert samen met het RIVM de kennispijler van het programma. Kennis is onmisbaar om de doelstellingen en resultaten van het programma te behalen.”

“We halen samen met Grenzeloos actief de kennisvragen uit de praktijk op en gaan hiermee aan de slag om een passend antwoord te vinden of passend product te realiseren. Hiervoor zetten we onze expertise in, maar we maken ook gebruik van de kennis van andere organisaties. Ook werken we samen met het Mulier Instituut en het RIVM om informatie over aantallen mensen met een beperking per gemeente en het aanbod in de komende periode te gaan ontsluiten.”

“Als Kenniscentrum Sport hebben we een goed beeld van de beschikbare kennis, producten, het werkveld en de (partner) organisaties op het gebied van gehandicaptensport. Het blijkt dat vraag én aanbod van sport en bewegen voor mensen met een beperking niet altijd goed op elkaar aansluiten. Daarnaast is bij gemeenten, sport- en beweegaanbieders en andere

organisaties kennis van de doelgroep vaak nog onvoldoende. Het beschikbare aanbod van kennis, producten en diensten wordt niet voldoende gevonden, waardoor partijen zelf het wiel gaan uitvinden. Uitwisseling van feiten en cijfers, maar ook van goede voorbeelden, moet zorgen voor meer inzicht in behoeften en belemmeringen van mensen met specifieke beperkingen.”

“Vanuit het programma wordt nu ingezet op het verzamelen en ontsluiten van feiten en cijfers over de doelgroep mensen met een beperking. We willen inzicht geven in het bestaande aanbod voor verschillende beperkingen, een overzicht leveren van producten en diensten, zoals opleidingen, goede voorbeelden en trainingsmethodieken. Daarnaast willen we inzicht krijgen in de bereikbaarheid van specifieke doelgroepen. De bestaande kennis en informatie wordt uiteindelijk gebundeld bij Kenniscentrum Sport en verspreid via Allesoversport.nl.”

2)

“Regionale samenwerking is het sleutelwoord”

Erik Lenselink, manager Sportontwikkeling NOC*NSF

“Er zijn in Nederland zo’n 25.000 sportverenigingen.

Binnen het programma van Grenzeloos actief steken wij, samen met de sportbonden, energie in het versterken van het aanbod voor mensen met een beperking bij de clubs. Overigens niet bij alle verenigingen, maar juist daar waar, na uitgebreide inventarisatie, blijkt dat er behoefte is aan nieuw aanbod. Het biedt verenigingen de kans nog meer midden in de maatschappij te staan.”

“We maken als NOC*NSF maandelijks de Sportdeelname Index op, maar weten sowieso uit onderzoek dat de sportparticipatie onder mensen met een beperking aanzienlijk lager ligt. Er is alle reden toe om die cijfers te verbeteren. Sportdeelname is goed voor ons allen, niet alleen vanwege het gezondheidsaspect, maar ook om het sociale perspectief te vergroten.”

“NOC*NSF heeft een stappenplan gemaakt voor clubs die sportaanbod voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking willen ontwikkelen. Het uitgangspunt is daarbij dat we de vereniging willen helpen zich op de juiste manier voor te bereiden op de komst van nieuwe leden. We streven weliswaar volledige integratie binnen de club na, maar het vraagt toch iets anders van een club als een aantal van je leden nu opeens in een rolstoel komt. Wij helpen dan door bijvoor-

beeld een expert te sturen die letterlijk en figuurlijk kijkt of er nog drempels liggen. Het is heel zinnig om zulke zaken eens met andere ogen te bekijken. Door dit programma hebben wij de mogelijkheid gekregen daar extra energie in te steken, proactief op te treden en de verenigingen echt op weg te helpen. Het is zaak dat we dit, met het oog op de toekomst, lokaal verankeren.”

“Grenzeloos actief beoogt ook meer coördinatie te brengen, zodat niet in de ene stad maar één vereniging voor mensen met een beperking is en in het volgende dorp wel tien clubs. Regionale samenwerking is, zeker door de decentralisatie, daarbij het sleutelwoord. De landelijke én regionale verbinding met de andere stakeholders in dit programma, maar ook met de revalidatiecentra, het speciaal onderwijs en de Wmo-loketten, is erg waardevol. Ook voor ons als NOC*NSF. Dankzij het programma Grenzeloos actief is ons contact met een organisatie als MEE NL bijvoorbeeld flink geïntensiveerd.”

“Het is fijn te merken dat we met z’n allen nu pogingen ondernemen om veel zaken te stroomlijnen. Dat we binnen de Stuurgroep van Grenzeloos actief de energie proberen te koppelen en met elkaar meedenken. Zo is het ook ons nadrukkelijke streven dat er één plek komt, een site bijvoorbeeld, waar mensen met een beperking in één oogopslag al het sportaanbod in hun omgeving kunnen vinden. Er is nu al heel veel informatie, maar het is – om het wat cru te zeggen – zaak om nog wat orde in

de chaos te brengen. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid een stap daartoe te zetten, maar we zullen het met z’n allen moeten doen.”

3) “Samenwerking Sportkracht12 met NOC*NSF, VSG, Kenniscentrum Sport en MEE is een prachtig voorbeeld van gebundelde kracht”

Ellis van der Weerden, directeur Sportservice Nederland

“Sportkracht12 (SK12) is een samenwerkingsverband tussen de twaalf provinciale sportorganisaties (PSO’s) en vormt daarmee de schakel tussen de landelijke en de lokale sportwereld. Het heeft een landelijk dekkend loket, dat vraaggestuurde projecten lokaal adviseert, begeleidt en desgewenst uitvoert op het gebied van sportbeleid, sportstimulering en gezondheid. Voor de implementatie en uitvoering wordt gebruikgemaakt van de bestaande lokale kracht van de provinciale sportorganisaties.”

“Met gebundelde kennis en ervaring en een uitgebreid netwerk is SK12 de implementatiepartner voor landelijke organisaties die Nederland sportiever en gezonder willen maken. SK12 werkt samen met diverse partners van sport, onderwijs, zorg en welzijn. Door dit netwerk is SK12 in staat om de verbindingen te leggen van de lokale overheid tot aan school, club en zorginstelling in de wijk.”

“Door de bundeling van de bestaande netwerken kunnen landelijke programma’s snel en

effectief worden uitgerold en interventies landelijk worden verspreid. Daarbij is SK12 al sinds jaar en dag bezig met regionalisering. Deze kennis is onontbeerlijk voor een goede uitrol van Grenzeloos actief. Als partner van het landelijke traject Grenzeloos actief initieert, ondersteunt en implementeert Sportkracht12 beleid voor aangepast sporten op lokaal, regionaal en provinciaal niveau en laat het dit aansluiten op de bestaande situatie per provincie.”

“De samenwerking van SK12 in dit traject met NOC*NSF, VSG en MEE is een prachtig voorbeeld van gebundelde kracht. Omdat ieder zijn eigen expertise inbrengt kunnen we Grenzeloos actief samen tot een succes maken.”

“In elke provincie werken ervaren adviseurs. Zij hebben een signaalfunctie, voor zowel knelpunten als kansen. Sportkracht12 draagt hiervoor verschillende interventies aan. We zoeken daarbij altijd de samenwerking met partners zoals gemeenten, verenigingen, onderwijs, zorg en maatschappelijke organisaties en waar mogelijk het bedrijfsleven. De provinciaal consultant aangepast sporten van iedere PSO streeft naar optimale afstemming en samenwerking om zo veel mogelijk professionals die betrokken zijn bij het aangepast sporten te helpen de doelgroep in beweging te krijgen.”

“Het landelijke traject van Grenzeloos actief zal de komende jaren een impuls geven aan de regionale samenwerking voor aangepast sporten in het hele land. Een uitgelezen kans om samenwerkingsverbanden

aangepast sporten op te zetten, uit te breiden of te versterken. Het bestaande netwerk van consultants voor aangepast sporten van de PSO’s krijgt hiermee een impuls die na 2018 verduurzaamd kan worden.”

4) “Het is onze rol Grenzeloos actief bij de gemeenten verankerd te krijgen”

André de Jeu, directeur Vereniging Sport en Gemeenten

“Als ‘zusterorganisatie’ van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) proberen wij sport, in al haar facetten, bij de 390 gemeenten in Nederland te agenderen. Bewegen, sportief participeren, sporten zo je wilt, zou, ook voor mensen die bij het Wmo-loket aankloppen, bereikbaar moeten zijn. Met het programma Grenzeloos actief willen we dat nu ook verankeren voor een ongelooflijk grote groep van mensen met een beperking of een chronische aandoening.”

“Het is onze rol als VSG om de doelstellingen van dit programma helder te krijgen binnen de verschillende gemeenten én het in beleidsnota’s verankerd te krijgen. Want dat is belangrijk. Natuurlijk moet je proberen voor ieder individu, liever vandaag dan morgen, een match te vinden en geschikt sportaanbod voor iedereen aan te bieden. Maar we moeten vooral niet vergeten dat op te schrijven en in beleidsnota’s vast te leggen, waardoor we zaken ook in de toekomst – als het programma afloopt – kunnen continueren.”

“De VSG doet heel veel ‘onzichtbaar’ werk, achter de

schermen. We praten met juristen, inkopers, beleidsmakers, gemeenteambtenaren en wethouders. Eerst ging dat vooral over Sport en Bewegen in de Buurt, waarvan wij de trekker zijn. En nu, ter verdieping, ook over Grenzeloos actief. Ons werk is een bewustwordingsproces op gang te brengen dat je als gemeente heel veel in reguliere processen kunt verankeren. Daartoe organiseren we op jaarbasis zo'n 180 bijeenkomsten, van kleine plaatselijke vergaderingen tot grote landelijke congressen, waar we agendasettend bezig kunnen zijn. Zo proberen we te bereiken dat gemeenten erop inzetten dat sport, ook voor mensen met een beperking, een gewoonte van alledag kan worden."

"Hoe je dat doet? Door samen met de andere partners in de keten, zoals in het geval van Grenzeloos actief onder meer NOC*NSF, MEE NL, Sportkracht12 en Kenniscentrum Sport, tot het best passende aanbod te komen. En door het lokaal en regionaal op ieders netvlies te krijgen. Natuurlijk is het, in de praktijk van alledag, soms nog zoeken. Partijen moeten elkaar eerst beter leren kennen, iedereen moet de mogelijkheden en onmogelijkheden zien. Maar de burger en allerlei lokale en regionale organisaties hebben veel baat bij een dergelijke samenwerking. Het werpt ook echt zijn vruchten af. Ik spreek dan ook de verwachting uit dat een volgend kabinet deze ketenaanpak zal handhaven in nieuw beleid."

"Wij zijn, dankzij de buurtsportcoach en de combinatiefunctionaris, al tot diep in de haarvaten

van de Nederlandse samenleving doorgedrongen. Zij hebben in de laatste jaren, vooral ook dankzij de verbinding met huisartsen, fysiotherapeuten en instellingen, scherp in beeld gekregen waar de behoeftes en mogelijkheden liggen. De buurtsportcoach gaat niet alles zelf doen, hij is ook de verbinder. Ook onze rol, en ik kan zeggen dat wij en onze partners daar erg sterk in zijn geworden, is dat we partijen verbinden, dat we zaken agenderen en, als je dat zo wilt noemen, aanjagen." "Het is onze taak bij gemeenten te onderschrijven dat sporten en bewegen niet kost, maar oplevert. Het verlaagt de hulpvraag en zorgt voor minder medicijngebruik omdat mensen zich lekkerder, sterker gaan voelen. Dit magazine geeft daar vele goede voorbeelden in den lande van. We mogen er trots op zijn dat we met deze en andere inspirerende verhalen al velen de ogen hebben geopend."

5)

"Door dichter op de gemeente te zitten neemt onze slagkracht toe"

Matthijs Veldt, directeur MEE NL

"MEE is samenwerkingspartner voor alle organisaties die mensen met een beperking van dienst willen zijn. Wij werken samen met lokale en landelijke overheden, cliëntenorganisaties, uitvoerende organisaties en het bedrijfsleven om de ondersteuning aan mensen met een beperking te optimaliseren. En om bij te dragen aan een inclusieve samenleving. Mensen met een beperking moeten

gewoon mee kunnen doen. Dat maken wij mogelijk."

"Wij helpen mensen met een beperking om zelfstandig in de maatschappij te kunnen functioneren, vergroten hun zelfredzaamheid. MEE ondersteunt ze niet alleen bij het realiseren van de juiste zorg, maar ook bij onderwijs, met werk of in huis. Sport en bewegen hoort daar vanzelfsprekend ook bij. Vragen die wij krijgen betreffen letterlijk alle levensgebieden. We helpen mensen met een beperking hun positie te versterken. Vaak wordt niet goed begrepen wat er nu bij komt kijken als je een beperking hebt."

"Heel veel mensen met een beperking weten ons te vinden, worden op ons gewezen door revalidatiecentra, zorginstellingen, huisartsen, cliëntenorganisaties of andere mensen met een beperking. Sinds de decentralisatie in 2015 werken de meeste MEE-consulenten voor gemeenten, in de meeste gevallen in een wijkteam. Dat was geen onlogische stap, we hadden lokaal altijd al veel contact met die andere partijen in de wijkteams."

"Het is fijn dat we dankzij Grenzeloos actief wat meer in het centrum van de (gehandicapten)sport zijn komen te staan. Wij deden al veel aan vrijetijdsbesteding en gezondheidsbevordering voor mensen met een beperking, lokaal was er altijd wel contact met sportverenigingen. Dat gebeurde vooral op individuele basis. Maar structureel samenwerken, met landelijke partijen, daar kwamen we onvoldoende aan toe. Dankzij Grenzeloos actief hebben wij als MEE-organisatie nu ook contact met onder meer

NOC*NSF, Sportkracht12, VSG en Kenniscentrum Sport en versterken we elkaar. Dat is voor ons van grote waarde."

"Door die samenwerking is het veel makkelijker zaken op gang te brengen én zijn er nu veel meer mogelijkheden om in te springen op de lokale vraag. In het verleden was er absoluut al veel aanbod, maar soms bereikte dat de mensen niet. Of sloot het niet aan bij de vraag. Als nu vanuit het wijkteam blijkt dat mensen met een beperking graag dit óf dat willen, gaan we gezamenlijk kijken of we dat voor elkaar kunnen krijgen. Dat nieuwe denken, vanuit de vraag, werkt veel efficiënter en leidt tot andere, betere oplossingen."

"Het is in de eerste plaats onze rol om te zorgen dat er op lokaal niveau activiteiten tot stand komen, door de verbinding te leggen tussen de mensen met een beperking, de wijkteams, de sportcoaches in de gemeente en de lokale en provinciale sportvoorzieningen. Landelijk is er veel hulp, zijn er veel plannen en voorzieningen voorhanden. Binnen Grenzeloos actief moeten we ervoor zorgen dat die zaken het netwerk van wijkteams bereiken. Omdat we nu een stuk dichter op de gemeente zitten is onze slagkracht toegenomen." ■